

ната борба. Да, нека всякой да знае, че само горѣщата любовъ къмъ роба, който подъ натиска на грубата турска сила, не знае какво нѣщо е свобода и какво нѣщо е човѣшки животъ, е накарала този храбъръ поручикъ Начевъ, да плюе върху смѣющето му се бѫдѫще, да се откаже отъ раскошния и разгашенъ офицерски животъ и да се яви на чело на една чета въстаници, които имахъ прѣдъ себе си, не танцуvalни вечеринки, не полуоблѣчениkokони, изъ разнитѣ балове, не закуски и гощавки, не паради, лимонади и knажески юбели, а имахъ: коршуми, затвори, гъръмежи, бѣ силки, ятагани, гладъ и още безброй други не благоприятни срѣщи. Обаче, Начевъ знаеше, че мѣжду всичкитѣ тия не благоприятни и отвратителни срѣщи, има една отъ която, за такива като Начева, нѣма нищо по вкусно на свѣта. Такава срѣща е юнашката смѣрть за свободата на роба.

Ето за каква срѣща отиваше тази чета, отиваше този младъ и храбъръ поручикъ, отиваше тази гордостъ за България и тази утѣха за Македония. . . .

Това бѣше на 28 й юни 1895 година (О, свѣти часове! О, славни минути! неописуемъ е часътъ, когото си спомни човѣкъ за подобни идеални часове прѣзъ живота — сладко вѣщо е да се боришъ за свобода). Да, слѣнцето, още грѣше, привсѣ, че се готвеше, да прави послѣдното сбогомъ съ Височинитѣ на Осоговския Върхъ Руенъ, който гордѣливо, съ едната страна надничка къмъ животтворната Кюстендилска Котловина, а пѣкъ съ другата-къмъ онази злочеста татковина, на която се готвехме подиръ нѣколко часа да и бѫдемъ на гости и да ѵж поздравимъ отъ България съ буйния революционенъ викъ: «Свобода или смѣрть»! Не далечъ отъ върха Руенъ, до самия прагъ на Турско-Българската-Кюстендилската граница, въ една хубава планинска поляна, забиколена отъ гѣста и висока букова гора, бѣше построена четата на Начева. Въстаницитѣ бѣхъ заобиколи двѣтѣ знамена на четата, а пѣкъ до знамената гордѣливо стоеше самия Начевъ, придруженъ отъ Китанчева, и отъ попъ Григория Стоянсъ-Сепетовъ отъ Берово (малешевско), който щеше да заклѣва вѣрюющитѣ въ попски клетви. Тукъ, Начевъ (О, живость и енергия! като чели го се-